

KARTA PRZEDMIOTU

Wydział Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów: Ratownictwo medyczne
Forma studiów: niestacjonarne
Stopień studiów: licencjackie
Rok akademicki: 2024/2025

ETYKA ZAWODOWA RATOWNIKA MEDYCZNEGO	
NAZWA PRZEDMIOTU	Etyka zawodowa ratownika medycznego
LICZBA PUNKTÓW ECTS	2
JĘZYK WYKŁADOWY	polski
PROWADZĄCY	Marek Majczyna
OSOBA ODPOWIEDZIALNA	Marek Majczyna
LICZBA GODZIN	
WYKŁADY	15 godz.
CELE PRZEDMIOTU	
CEL 1	Dostarczenie podstawowych informacji o najważniejszych pojęciach i zagadnieniach etyki zawodu ratownika medycznego. Poznanie natury dylematów etycznych i uwarunkowań ich rozstrzygnięcia w praktyce ratownika medycznego.
CEL 2	Formowanie postawy moralnej wobec pacjentów i współpracowników.
EFEKTY UCZENIA SIĘ	
EUK6_W2	Zna i rozumie przedmiot etyki, jej podstawowe nurty, problematykę i zagadnienia filozoficzne, podstawowe normy i zasady deontologiczne oraz interpretację dylematów etycznych pojawiających się w pracy ratownika medycznego.
EUK6_W4	Zna i rozumie regulacje prawne, zasady etyczne i deontologię, odnoszące się do wykonywania zawodu ratownika medycznego.
EUK6_U5	Potrafi inicjować, wspierać i organizować działania społeczności lokalnej na rzecz upowszechniania zasad udzielania pierwszej pomocy.

ETYKA ZAWODOWA RATOWNIKA MEDYCZNEGO	
EUK6_U6	Potrafi promować znajomość zasad udzielania pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy i medycznych czynności ratunkowych.
EUK6_KS1	Jest gotów do aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem.
EUK6_KS3	Jest gotów do samodzielnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw.
EUK6_KS5	Jest gotów do dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
WYMAGANIA WSTĘPNE	
Brak	
TREŚCI PROGRAMOWE	SZCZEGÓŁOWY OPIS BLOKÓW TEMATYCZNYCH
WYKŁAD 1	Etyka jako dyscyplina naukowa. Etyka i jej związki z antropologią i aksjologią. Antropologia filozoficzna i antropologia psychologiczna (relacje interpersonalne: dialog, spotkanie, dramat). Horyzont aksjologiczny – człowiek w świecie wartości. Koncepcje etyczne (przedrozumienie etyczne, intuicja etyczna). Teorie etyczne (nurty). Metody etyczne. Sądy etyczne. Etyka jako „ćwiczenia duchowe” (Hadot) i jako możliwa postać terapii.
WYKŁAD 2	Etyka niezależna. Autonomia człowieka. Kulturowe oczywistości serca. Sumienie: między wolnością osobistą a zobowiązaniem profesjonalnym. Odpowiedzialność. Wybory i decyzje etyczne. Warunki i sytuacje. Etyka zawodowa; sztuka bycia i życia; role osobiste, społeczne, zawodowe; pozycja i prestiż; ideał osobowy (samorealizacja i spełnienie w pracy zawodowej). Etyka zawodowa w ujęciu kodeksowym i pozakodeksowym. Wprowadzenie do kodeksu etyki ratownika medycznego. W kierunku integracji wzorca rozwoju ideału osobowego i wymogów etyki zawodowej.

ETYKA ZAWODOWA RATOWNIKA MEDYCZNEGO

WYKŁAD 3

Wyzwania współczesnej medycyny; dylemat (o sytuacjach bez wyjścia w etyce), konflikt wartości (trudne wybory). Etyka sytuacyjna w ratownictwie medycznym.
Śmierć i jej wymiary w ratownictwie medycznym (organizmu, jednostki, pnia mózgu). Rozstrzyganie konfliktów etycznych i rozwiązywanie podstawowych problemów natury moralnej pojawiających się najczęściej w wykonywaniu trudnych ról zawodowych. Główne zasady i normy etyczne – ich obowiązywalność i ich praktyczne stosowanie w sytuacjach specyficznych przy uwzględnieniu wysokiej odpowiedzialności zawodowej ratownika medycznego.

WYKŁAD 4

Ból i cierpienie jako wyzwania dla ratownika medycznego. Czy cierpienie ma sens? Analiza kontekstu i uzasadnienia (tzw. problem teodycei). Czynniki obciążające ratownika medycznego. Następstwa pracy zawodowej ratownika medycznego w jego życiu osobistym; radzenie sobie ze stresem i zagrożeniem. Odpowiedzialność za siebie i profesjonalizm w pracy.

WYKŁAD 5

Etyka między „umiłowaniem mądrości” i „mądrością życiową”. W kierunku sensu, odpowiedzialności, zobowiązania. Ogólna refleksja nad rozumieniem wymiaru życia człowieka, jakim jest bycie między losem i wyborem. Pluralizm idei, koncepcji i ujęć etycznych: szansa czy zagrożenie dla funkcjonowania człowieka.

METODY DYDAKTYCZNE

M1

Prezentacja multimedialna

M2

Wykład

M3

Dyskusja

NAKŁAD PRACY STUDENTA

GODZINY KONTAKTOWE
Z NAUCZYCIELEM
AKADEMICKIM

15 godz.

GODZINY BEZ UDZIAŁU
NAUCZYCIELA
AKADEMICKIEGO

35 godz.

SUMARYCZNA LICZBA
GODZIN DLA
PRZEDMIOTU

50 godz.

REGULAMIN ZAJĘĆ I WARUNKI ZALICZENIA

ETYKA ZAWODOWA RATOWNIKA MEDYCZNEGO

Studenci uczestniczą w zajęciach, czytają fragmenty zaproponowanych lektur oraz przygotowują swoją pracę pisemną. Studenci zdobywają zaliczenie na podstawie przygotowanej przez siebie pracy pisemnej zgodnie z podaną instrukcją:

Przygotować (plik ma być edytowalny, np. rtf, doc, docx, odt – mającej od 1500 do 2000 słów) osobiste rozważania skoncentrowane wokół jednego spośród dziewięciu (do wyboru przez Państwa) z tematów.

Temat pracy pisemnej na podstawie filmu: „Prof. Tadeusz Kotarbiński, 'Ku wewnętrznej pogodzie'” – ostatni dostęp 11 XI 2023 – (https://www.youtube.com/watch?v=INDAVo3jQ_E):

1. „Liczę, że mnie nie zawiedziesz” – charakterystyka uczciwości.
2. Oczwistości serca – podstawy etyki dla ludzi o różnych światopoglądach.
3. Pomoc osobie potrzebującej – jako sytuacja, w której budzi się i kształtuje sumienie.
4. Wyzbycie się nienawiści – jako podstawowe wymaganie miłości bliźniego.
5. Rozumna walka z cierpieniem – jako przejaw etyki obowiązku.

Temat pracy pisemnej na podstawie tekstu: Lazari-Pawłowska, I. (1980/1992). Kręgi ludzkiej wspólnoty. W: I. Lazari-Pawłowska, *Etyka. Pisma wybrane* (Biblioteka Etyczna) (s. 15-31). Wrocław-Warszawa-Kraków: Zakład Narodowy im. Ossolińskich – Wydawnictwo (pdf: Lazari-Pawłowska-1992-015-031):

1. Instrumentalne traktowanie człowieka.
2. Godność człowieka a egoizm gatunkowy.
3. Rozum i sumienie.
4. Samoistna wartość jednostki ludzkiej.

METODY OCENY POSTĘPU STUDENTÓW

W ZAKRESIE WIEDZY	
W ZAKRESIE UMIEJĘTNOŚCI	
W ZAKRESIE KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH	
SPRAWDZIANY KSZTAŁTUJĄCE	
SPRAWDZIANY PODSUMOWUJĄCE (I i II termin)	Ocena pracy pisemnej w trzech wymiarach: M – merytorycznym – odniesienie się do treści tekstu / wypowiedzi A – argumentów – ich spójność i logiczność J – językowym – styl i redakcja opracowania indywidualnego

KRYTERIA EGZAMINU/ ZALICZENIA Z OCENĄ

NA OCENĘ 3,0	60-69% spośród trzech kryteriów: M, A, J.
NA OCENĘ 3,5	70-79% spośród trzech kryteriów: M, A, J.
NA OCENĘ 4,0	80-85% spośród trzech kryteriów: M, A, J.
NA OCENĘ 4,5	86-94% spośród trzech kryteriów: M, A, J.

ETYKA ZAWODOWA RATOWNIKA MEDYCZNEGO

NA OCENĘ 5,0

95-100% spośród trzech kryteriów: M, A, J.

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

- Hołówka, J. (2001). *Etyka w działaniu*. Warszawa: Prószyński i S-ka. [rozdz.: 1-3].
- Łuków, P., Pasierski, T. (2014). *Etyka medyczna z elementami filozofii*. Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL.
- Lazari-Pawłowska, I. (1980/1992). Kręgi ludzkiej wspólnoty. W: I. Lazari-Pawłowska, *Etyka. Pisma wybrane* (Biblioteka Etyczna) (s. 15-31). Wrocław-Warszawa-Kraków: Zakład Narodowy im. Ossolińskich – Wydawnictwo.
- Kodeks Etyki Zawodowej Ratownika Medycznego* przyjęty na I Ogólnopolskim Kongresie Ratowników Medycznych, 11-12 października 2013 r.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

- Nawrocka, A. (2008). *Etos w zawodach medycznych*. Kraków: Wydawnictwo WAM. [rozdz. 1].
- Tischner, J. (1978/1982). Sztuka etyki. W: J. Tischner, *Myślenie według wartości* (s. 363-373). Kraków: Społeczny Instytut Wydawniczy Znak.
- Filek, J. (2014). *Etyka. Reinterpretacja*. Kraków: TYNIEC Wydawnictwo Benedyktynów.
- Jaśtał, J. (red.) (2004). *Etyka i charakter* (Biblioteka Principia). Kraków: Wydawnictwo Aureus. (tłum. J. Jaśtał).
- Uliński, M. (2012). *Etyka troski i jej pogranicza*. Kraków: Wydawnictwo Aureus.
- Skarga, B. (1991). O wierności. W: *Zawierzyć człowiekowi* (s. 19-32). Kraków: Wydawnictwo Znak.
- Węgrzecki, A. (2005). O wierności. W: A. Gałdowa (red.), *Psychologiczne i egzystencjalne problemy człowieka dorosłego* (Psychologia Osobowości VII) (s. 57-65). Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.